

Stajerc

Naročnina za celo leto K 2.—. — Posamezna številka velja 3 krajcarje. — Naročnina se tudi na pol leta plačuje in se mora poslati v naprej. — Cena oznanil je za 1 stran K 32.—, $\frac{1}{2}$ strani K 16.—, $\frac{1}{4}$ strani K 8.—, $\frac{1}{8}$ strani K 4.—, $\frac{1}{16}$ strani K 2.—, $\frac{1}{32}$ strani K 1.—. — Pri večkratnem oznanilu je cena posebno znižana. — Za oznanila (inzerate) uredništvo in upravništvo ni odgovorno. — Uredništvo in upravništvo je v Ptuj v gledališkem posloppju. — Štajerc izhaja vsaki drugi petek, datiran z dnevom naslednje nedelje. — Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj. — Rokopisi se ne vračajo in se morajo najdalje do ponedeljka pred izdajo dotične številke vposlati.

ev. 18.

V Ptuj v nedeljo dne 6. septembra 1903.

IV. letnik.

Zborovanje v Spodnji Polskavi.

Kakor je bilo pričakovati, obnesel se je takozvani škod v Spodnji Polskavi v nedeljo dne 23. avgusta. I. prav klaverno, seveda glede tistih, ki so ga napočeli. Kmetje so slutili, da bode ta škod, kakor je vse, kar počenjajo takozvani prvaki slovenskega kmetstva in njih črni bratje, sama hujskarija, zato se obče niso vdeležili tega shoda, izvzemši nekaterih, ki so na 20 na številu. Kmetje, to sicer moramo obso, naša želja bi bila, da bi se takih shodov vdeležili vsi kmetje dotičnega kraja in to radi tega, da vendar enkrat sprevideli, kaj namerava z našim kmetom prvaško-dohatarska stranka.

Toda k shodu! Govorila sta „slovenska“ poslanca Robič in Roškar ter mladi dohtar Kukovec.

Glede tega shoda smo dobili več dopisov, vsaki dopisov je poln ogorčenja, poln pravične jeze kmetov in obrtnikov napram tem govornikom. Seveda so ti govorniki gromeli tudi proti našemu listu, da ne bomo jim na njihovo izzivanje nikakor odprimali, ker je naš list kmetu uže predobro znan in vsakdo tudi že lahko sprevidel, zakaj meče naš list, bodisi stari ali mladi dohtarček, bodisi tolsti klerikalček blato po njem. Danes hočemo govoriti samo par besed o krivici, katero želijo ti prireditelji takih shodov kmečkemu ljudstvu. Robič in Roškar sta zborovalcem razložila, da se nista ničesar za nje storila. Njuni govor se je iz seveda bolj okoli narodne politike, kakor pa iz gospodarstvene, vendar pa sta se precej izogibala hujskarije in šuntarije, kar bi seveda bilo hvaležno, ako bi bila to storila iz svojega prepričanja,

toda storila sta to samo radi tega, ker sta dobro znala, da bode v hujskariji in šuntariji tretji govornik, dohtar Kukovec, dosegel vrhunec, da se bode v tem pokazal pravega mojstra.

Klerikalni mariborski listič piše o tem govoru: „Sedaj pa se je nemir začel! Gospod doktor Kukovec stopi na oder in začne navzočim „Štajercem“ privržencem in nemškutarjem, kateri so prišli na komando tujcev iz Pragerskega, da bi delali nemir pri shodu, prav grenke resnice v obraz očitati.“

No, pa si oglejmo malo te „grenke resnice“, slišimo, kako so bile sprejete od navzočih poštenih kmetov in obrtnikov.

Kukovec zakliče: „Proč z nemškim poukom v slovenskih šolah, proč z nemškimi šolami, proč z nemčurji, iz vsakega slovenskega otroka, kateri običe nemško šolo, postane falot, potepuh, lump!“

Tako je govoril Kukovec. In kaj mu je na to odgovoril neki gospodar iz Zgornje Polskave?

Gospodar je rekel: „No, ako je res tako, ako postane iz vsakega slovenskega otroka, kateri je obiskal nemško šolo, ali pa šolo z nemškim podukom, lump, kaj pa ste potem vi gospod doktor, ki ste, kot sin slovenskih starišev bili tudi v nemških šolah?“

Nadalje dostavimo mi: Ako je res, da postane iz slovenskega otroka, ki je obiskal nemško šolo lump, potepuh, falot, potem so vsi slovenski dohtarji sami lumpi, vsi slovenski duhovniki sami faloti, zastopniki takozvane slovenske inteligence sami potepuhi, ker vsi, vsi ti so dobili svojo izobrazbo s pomočjo jezika, velikega našega sosedčkega naroda, s pomočjo šol z nemškim podukom!

Ali še veš dohtar Kukovec, kaj ti je kmet zaklical, ko si tako gromel proti nemškemu poduku? No, hočemo ti pomagati, da si tvoje itak preveč rabljene butice ne bodeš trudil! Kmet ti je na tem shodu zaklical velepomembne besede: **„Ti dohtar, kaj nas bodeš ti učil? Ako ti ne bi bil obiskoval šole z nemškim podukom, ti bi bil sedaj za hlapca, nikdar pa za dohtarja!“**

Toda tudi jako učen je dohtar Kukovec! Zaklical je med drugim tudi — sevé brez vse baharije (!) — te le besede: „J a z p a z n a m s e d e m š p r a h!“

Kmet pa mu reče na to: „Dobro, ako jih znate, naučili ste se jih s pomočjo nemškega jezika in vi lahko živite od tega znanja, mi pa se moramo preživeti s pomočjo naših žuljevih rok, zakaj pa nam potem branite znanje drugih jezikov?“

Da, tudi jako olikan je gospod dohtar Kukovec! Izrekel je med drugim tudi te le besede: „Ako bode jutri srečali kakega nemčurja, pljunite na njega!“

K temu ne bodemo ničesar pripomnili, toda mislimo, da je človek, kateri veli, da bi se morali ljudje, ako se srečajo, iz zgolj političnega sovraštva pozdravljati s tem, da pljune eden na drugega — slabši, kakor najzadnji gorski pastir.

In župnik iz Spodnje Poskave velečastiti gosp. Heber?

Ta gospod je pokazal, da ga nikakor zastonj ne ljubijo njegovi farani in vsi drugi, ki ga poznajo. Ko je videl, kako nastopajo prvaki — je odišel, češ, teh reči nočem in ne morem poslušati!

Čast Vam, častiti gospod župnik!

A drugačni pa so bili nekteri drugi!

Ti gospod Pogorelec Matevž, zakaj pa ne prodajaš svoje vode samo slovenskim prebivalcem na Pragarskem? Kaj ne, nemški groši so ti dobri, zato pa znaš tudi tako regimentno po Nemcih udrihati!

Ogoljufan hudobec.

V dobrih starih časih je živel kovač, ki je bil razun svojih desetih otrok vse dolžan. Zato so mu neusmiljeni upniki sklenili prodati hišo, živino, pohištvo in druge reči.

Ko je nato v nedeljo zjutraj pred cerkvijo boben zapel:

Brbombrbo, brbombrbo,

Kovaču vse prodano bo,

javkala je njegova žena, jokala njegova deca, da bi se je usmilil še trd kamen; pa žlahta, čeravno je imela pod palcem, ni mu hotela pomagati, bila je trša od gorskih skal.

Dan licitacije se je bližal, bližal, toda pomoči ni bilo od nikoder. Kovaču je hotelo počiti srce od same žalosti, tako ga je nadloga tlačila. Ni mogel več gledati otožnih obrazov družine, zbežal je v temni gozd, privezal na močno bukovo vejo vrv (štrik), da bi si končal življenje.

Tu stopi pred njega lovec v zeleni obleki in z dolgim petelinovim peresom za klobukom ter mu zakliče: „Kaj počenjaš neumni krt? Obesiti se hočeš

Matevžek, Matevžek, kaj bode, ako ne bode Nemeč več hotel tvoje vode piti?

Toda gotova istina je, da bode ostala Zgornja in Spodnja Polskava na svetu, gotova istina je, da se Pragersko ne bode pogreznilo, čeprav „Kristin virt“ ne ve, kaj tu in tam na kakem shodu počenja. Ali ga ni sram, njega, ki Kristusa nosi, ali ne ve, kako bi stradal, ako ne bi bilo nemških grošev?

Dragotin Hrastnik, zakaj pa ti jemlješ kaj naših nemške groše? Zakaj pa stoji tvoja vila na Pragarskem, ako so ti „nemčurji“ zares tako hudobni?

Jurist Sagadin, ali veš, kdo ti je dajal hrano v Mariboru? Bolje bi bilo, ako bi učil svojega brata.

In ti posojilnični gostilničar iz Slovenje Bistrice?

Vsi, vsi od prvega do zadnjega, kateri ste hoteli na Spodnji Polskavi dne 23. p. m. kmete iz okolice spraviti pod svoj jarem, vsi ste se grozno opekli.

Ljudstvo noče vaših hujskarij, ljudstvo noče vašega hinavstva, ker je prepametno!

In rezolucije? Vse so skovane po enem in istem kopitu, iz vsake donijo znane besede: „Tvoji kmeti jim!“ Enoglasno so bile sprejete, toda samo od tistih, ki so jih sestavili.

Brezkončna, nepopisna je bedarija, s katero va kmete hočejo nekateri voditi za nos.

Kmetje, kjerkoli bodejo zopet nastopili na ljudskih shodih tako zvani prvaki slovenskega ljudstva, pokažite jim vaše misli o njihovih govorih tako odločno, kakor se je to zgodilo v Spodnji Polskavi.

Celjski okrajni zastop.

V petek dne 21. p. m. se je vršila seja celjskega okrajnega zastopa. V tej seji je poročal dohtar Sernek, kateri je iz golj „ljubezni“ do slovenskega kmeta postal iz ubogega slovenskega dijaka v malo letih

zavoljo revščine, pod tvojimi nogami pa leži srebro in zlato!“

Mojster pogleda na tla in zapazi resnično mnogo praprotjo ležati veliko zlatov, popolnoma novih in lepo bliščečih. Oj, kako je svetlo zlato siromaka odločno! Hitro je skočil z drevesa in hotel denarje priti brati.

„Oho, ne tako hitro!“ rekel je zeleni, „to zlato je moje. Če ga hočeš imeti, moraš mi zapisati svojo dušo.“

Zdaj je padlo kovaču srce v hlače, kajti spomni se je, da stoji pred njim sam peklenščak. A spomni se je v tem trenutku revščine, ki tare njegovo ljubo družino in jel se je jokati in hudobca prositi za pomoč. — „Oh milostljivi gospod vrag!“ zdihoval siromak, „saj ne potrebujem vsega! Če bi le četrtina od tega denarja imel, lakko bi poplačal dolgove, ki bi mi še nekaj ostalo!“

„Mi je tudi prav“, dene nato hudobec, „vzame toraj, koliko potrebuješ! Čez sedem let lahko pridobi po ostalo zlato, ali mi razodeneš kako željo, kateri moram izpolniti, potem je vse poravnano.“

Ko sta pogodbo (kontrakt), kakor je v navadi